

Område: Sundhedsområdet
Afdeling: Afdelingen for Kommunesamarbejde
Journal nr.: 07/7923
Dato: 17. februar 2012
Udarbejdet af: Specialkonsulenter Arne Gårn og Birgitte Lund Møller
E-mail: arne.gaarn@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76631281

Notat

Status for Region Syddanmarks rådgivning til kommunerne om forebyggelse og sundhedsfremme 2011

Baggrund

Region Syddanmark tilbyder kommunerne i regionen rådgivning om deres indsats inden for forebyggelse og sundhedsfremme jævnfør Sundhedslovens § 119, stk. 3. Regionen tilrettelægger rådgivningen ud fra en rådgivningsstrategi for årene 2011-2014, der er udarbejdet i dialog mellem regionen og Fælleskommunalt Sundhedssekretariat og godkendt i Sundhedskoordinationsudvalget den 11. november 2010.

Dette statusnotat orienterer kort om de gennemførte rådgivningsaktiviteter i 2011. Notatet inkluderer desuden andet halvår af 2010, idet rådgivningsstrategien på dette tidspunkt var under politisk godkendelse, hvorfor rådgivningen allerede da var tilpasset strategien.

Rådgivningens formål og indhold

Overordnet skal rådgivningen bidrage til at understøtte god planlægning og praksis inden for borger- og patientrettet forebyggelse i kommunerne i Region Syddanmark. Samtidig skal rådgivningen udvikle samspillet mellem Region Syddanmark og kommunerne i regionen om den patientrettede forebyggelse. Målgruppen for rådgivningen er primært planlægningsniveauet i kommunerne, dvs. eksempelvis sundheds- og forebyggelseskonsulenter. I rådgivningen er følgende temaer prioriteret: Den regionale sundhedsprofil, patientrettet forebyggelse, fysisk aktivitet, mental sundhed og hygiejne. Desuden prioriteres andre temaer, der efterspørges af kommunerne, eller som dagsordenssættes nationalt af f.eks. Sundhedsstyrelsen.

Rådgivningsaktiviteterne i overblik

Regionen udmønter rådgivningen i forskellige former som forsknings- og udviklingsprojekter, temamøder, individuel rådgivning, tidsskriftet Dialog om Forebyggelse samt hjemmesiden Dialog-Net. Samlet har regionen i perioden august 2010-december 2011 indgået i fem projekter i regi af rådgivningen og afholdt 12 temamøder og fire øvrige arrangementer. Temamøderne foregår normalt som heldagsmøder med formidling og drøftelse af den nyeste viden inden for forskellige emner. Temamøderne har gennemsnitligt haft ca. 70 deltagere, heraf ca. 50 ansatte fra gennemsnitligt 16 kommuner i Region Syddanmark og de resterende primært fra sygehusene i regionen. Hver kommune har deltaget i gennemsnitligt 8-9 ud af de 12 temamøder.

Dialog om Forebyggelse og Dialog-Net.dk samler og spreder faglig viden og erfaring om forebyggelse fra igangværende udviklingsprojekter og fra kommunale og regionale initiativer. De to medier præsenterer desuden Region Syddanmarks rådgivningstilbud til kommuner og følger op på rådgivningsaktiviteter som f.eks. temamøder og udviklingsprojekter. Tanken med medierne er, at kommuner, der ikke deltager i et konkret temamøde eller i et givent udviklingsprojekt, også får del i den viden der skabes og formidles. I 2011 har Dialog-Net.dk haft ca. 33.000 sidevisninger og 11.000 brugersessioner, mens 13 kommuner har medvirket til præsentation af viden og erfaringer i Dialog om Forebyggelse. Tidsskriftet udgives to gange årligt i en elektronisk og i en trykt udgave med et oplag på 850-1.000 stk.

Den regionale sundhedsprofil

Den regionale sundhedsprofil "Hvordan har du det 2010" har været omdrejningspunkt for en stor del af rådgivningen. Regionen har afholdt to temamøder om anvendelse af sundhedsprofilen samt et offentliggørelsesarrangement med Sundhedskoordinationsudvalget som værter. Yderligere har regionen afholdt to arbejds møder, hvor sundhedskonsulenter på tværs af kommunerne har udarbejdet "pakker"

af data fra sundhedsprofilen målrettet formidling til forskellige forvaltningsområder i kommunerne. Endelig var sundhedsprofilen hovedtema for tidsskriftet Dialog om Forebyggelse i første halvår 2011.

Langt det meste af den individuelle rådgivning i perioden har omhandlet sundhedsprofilen. Ti kommuner har fået udleveret ikke-personhenførbare data fra sundhedsprofilen til brug for egne videre analyser og én kommune har fået data med personhenførbare oplysninger. Syv kommuner har benyttet regionen til individuelle rådgivningsmøder, hvor regionens rolle har været formidling af sundhedsprofilundersøgelsens resultater eller konsulentbistand til drøftelse af, hvordan sundhedsprofilen kan anvendes til at styrke dialogen mellem forvaltninger om varetagelse af sundhedsopgaverne. Endelig har otte kommuner modtaget andre individuelle ydelser som f.eks. ekstra dataanalyser, rådgivning om analyse eller tolkning af data mv.

Patientrettet forebyggelse

Region Syddanmark har afholdt tre temamøder inden for patientrettet forebyggelse med emnerne patientuddannelse, forløbskoordination og sundhedspædagogik, ligesom Dialog om Forebyggelse i december 2011 omhandlede sundhedspædagogik. På disse temamøder har såvel kommunalt som sygehuspersonale deltaget.

Regionen gennemfører i øjeblikket to projekter inden for porteføljen af projekter finansieret af kronikermidlerne. I ét projekt udvikles patientuddannelseskonceptet "Vejen Videre" på tværs af diagnoserne diabetes, hjertekarsygdom og KOL i samarbejde med Odense, Esbjerg, Varde og Langeland Kommuner samt Komitéen for Sundhedsoplysning og Steno Diabetes Center. Status er, at konceptet er udviklet og nu pilottestes i de fire kommuner med henblik på endelig tilretning i slutningen af 2012. I projektet "Egenomsorg som led i patientuddannelse" undersøges, hvordan egenomsorg forstås og anvendes blandt sundhedsprofessionelle og patienter. Undersøgelsen bygger på casestudier af forskellige patientuddannelsesstilbud i Odense, Faaborg-Midtfyn og Middelfart Kommune samt to sygehusafdelinger og Diabetesforeningen. Projektet munder ud i en guide til arbejdet med egenomsorg, der præsenteres på en national conference i maj 2012, og som har særlig relevansen for diskussionen af, hvordan patienter kan stratificeres ud fra deres egenomsorgsevne i henhold til patientforløbsprogrammerne.

Der er i 2011 offentliggjort evaluering af projektet "Gode rammer for hjerterehabilitering – et partnerskabsprojekt" om tværsektoriel hjerterehabilitering, som regionen har gennemført sammen med OUH Sygehus Svendborg, Faaborg-Midtfyn og Nyborg Kommune samt Hjerteforeningen.

Fysisk aktivitet

Region Syddanmark og Sundhedsstyrelsen afholdt i december 2010 en nordisk konference om fysisk aktivitet og kost i regi af Nordisk Netværk for Fysisk Aktivitet, mad og sundhed. På konferencen blev bl.a. lanceret en fælles nordisk publikation om de samlede erfaringer med "motion på recept".

Region Syddanmark gennemfører forskningsprojektet "Space – rum til fysisk aktivitet" i tæt samarbejde med Syddansk Universitet samt Esbjerg, Varde, Sønderborg, Vejle og Nordfyns Kommune. Projektet udvikler, implementerer og evaluerer en helhedsorienteret indsats til fremme af 11-15-åriges fysiske aktivitet på skoler og i nærmiljøet i et kontrolleret, randomiseret design. Projektet afsluttes i 2012.

Mental sundhed

Region Syddanmark har afholdt to temamøder om mental sundhed. Formålet med temamøderne var at inspirere dels til det strategiske arbejde med mental sundhed i et folkesundhedsperspektiv, dels til de konkrete indsatser inden for området. Som led i forberedelsen af ét af temamøderne har regionen på baggrund af input fra de fleste syddanske kommuner udarbejdet en oversigt over kommunale initiativer på området.

Hygiejne

Regionen foreslog – via Infektionshygiejnisk Forum på sygehusene – kommunerne at afvikle et temamøde med fokus på betydningen af det organisatoriske set-up for hygiejneindsatsen. Der er ikke

kommunal interesse for dette pt. eller efterspørgsel om anden overordnet rådgivning til planlæggerniveauet. Rådgivning om hygiejneindsatsen på institutionsniveau tilbydes mod betaling og aftales mellem sygehuse og kommuner i de lokale samordningsfora. Status er her, at Odense Universitetshospital har aftaler om infektionshygiejnisk bistand med fem kommuner og har gennemført dette i 2011 gennem uddannelse af hygiejnekoordinatorer, undervisning og audits samt rådgivning. I de øvrige samordningsfora er der ikke indgået aftaler om infektionshygiejnisk bistand.

Andre emner

Regionen har haft flere aktiviteter relateret til temaet overvægt, der ikke er selvstændigt prioriteret i rådgivningsstrategien. Eksempelvis var overvægt tema for Dialog om Forebyggelse i efteråret 2010, ligesom regionen har afholdt ét temamøde om emnet. Desuden afsluttede regionen med udgangen af 2010 afsluttet projektet "Nyt liv – nye vaner". Projektet afprøvede en indsats for overvægtige gravide og er gennemført i samarbejde med Kolding Kommune og Sygehus Lillebælt Kolding. Resultaterne blev formidlet på et temamøde. Der foreligger en evaluering om organisatoriske forhold og deltagerens udbytte.

Som opfølgning på nationale dagsordener sat af Sundhedsstyrelsen har regionen afholdt tre temamøder om henholdsvis mænds sundhed, tobak og alkohol (regionalt seminar i samarbejde med Sundhedsstyrelsen) og sundhed på tværs af kommunale forvaltningsområder. Regionen indgår samtidig i udvikling af et projekt om sundhed på tværs. Projektet er endnu i en tidlig udviklingsfase. Esbjerg, Varde, Langeland og Sønderborg Kommune indgår pt. i en projektgruppe.

Kommende aktiviteter

Region Syddanmark planlægger pt. nedenstående aktiviteter for foråret 2012 på baggrund af ønsker blandt kommunerne i regionen. Der afholdes temamøder om tidlig opsporing af risikofaktorer og om forebyggelse af somatiske sygdomme hos mennesker med en sindslidelse samt en national konference om egenomsorg og patientuddannelse. Dialog om Forebyggelse vil udkomme i juni og omhandler mental sundhed.

Forberedelsen af næste runde af den regionale sundhedsprofil er påbegyndt og varer hele 2012. Der er nedsat en følgegruppe med deltagelse af fem kommuner i regionen og Fælleskommunalt Sundhedssekretariat.

I rådgivningsfunktionen prioriterer regionen at samarbejde med kommunerne og forskningsinstitutioner om at gennemføre tværkommunale forsknings- og udviklingsprojekter, der skaber ny og efterspurgt viden om forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet. Regionen vil tage initiativ til en nærmere dialog med kommunerne for at drøfte nye projektmuligheder og styrke forskningssamarbejdet generelt.